



**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

DECIZIE

cu privire la respingerea recursului declarat de avocatul Doroftei Roman în interesele lui Alexandru Pavlov și Natalia Bunciuc,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de OCN ÎCS "EXPRESS LEASING & MICROCREDIT" SRL către Natalia Bunciuc și Alexandru Pavlov privind încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 21 mai 2024 a Curții de Apel Chișinău,

*(Dosarul nr. 2r-382/24
NR. PIGD 2-23094480-01-2r-12092024)*

Restituirea cererii de apel, deoarece apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin. (1) din Codul de procedură civilă

Judecătoria Orhei, sediul central – jud. S. Lazari
Curtea de Apel Chișinău – jud. R. Pulbere, D. Dulghieru, A. Malii

26 februarie 2025

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților recursul depus de avocatul Doroftei Roman în interesele lui Alexandru Pavlov și Natalia Bunciuc,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte,*

Ion Malanciuc,

Diana Stănilă, *judcători*

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 3 iulie 2023, OCN ÎCS "EXPRESS LEASING & MICROCREDIT" SRL a depus cerere de chemare în judecată împotriva Nataliei Bunciuc și lui Pavlov Alexandru, solicitând încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată.

2. La 27 noiembrie 2023, Judecătoria Orhei, sediul central a pronunțat hotărârea, prin care s-a admis cererea de chemare în judecată înaintată de OCN ÎCS "EXPRESS LEASING & MICROCREDIT" SRL către Bunciuc Natalia și Pavlov Alexandru privind încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată.

3. Nefiind de acord cu hotărârea instanței de fond, la 26 decembrie 2023, avocatul Doroftei Roman în interesele apelanților Pavlov Alexandru, Bunciuc Natalia a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoria Orhei, sediul central din 27 noiembrie 2023, solicitând casarea acesteia, cu emiterea unei noi hotărâri de rejudecare a cauzei.

4. Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 23 aprilie 2024, nu s-a dat curs cererii de apel declarate de avocatul Doroftei Roman în interesele apelanților Pavlov Alexandru, Bunciuc Natalia împotriva hotărârii Judecătoria Orhei, sediul central din 27 noiembrie 2023, fiindu-i acordat apelanților un termen de 10 zile calendaristice din momentul primirii copiei de pe încheierea în cauză pentru depunerea unei cereri suplimentare de apel, cu indicarea motivelor de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul, prezentarea copiilor de pe cererea de apel suplimentară într-un număr egal cu numărul participanților la proces, precum și prezentarea originalului dovezii de achitare a taxei de stat în mărime de 3308, 63 lei.

5. Prin încheierea din 21 mai 2024 a Curții de Apel Chișinău a fost restituit apelul depus de avocatul Doroftei Roman în interesele lui Pavlov Alexandru și Bunciuc Natalia.

6. La 17 iunie 2024, avocatul Doroftei Roman acționând în interesele lui Alexandru Pavlov și Natalia Bunciuc a declarat recurs împotriva încheierii din 21 mai 2024 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea acesteia și remiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel.

7. În motivarea recursului, avocatul a arătat că a recepționat încheierea instanței de apel prin care s-a dispus înlăturarea impedimentelor procedurale. În acest context, avocatul Doroftei Roman, în numele apelanților Pavlov Alexandru și Bunciuc Natalia, a depus o cerere de apel motivată, însoțită de o cerere privind scutirea de la plata taxei de stat. Cu toate acestea, instanța de apel a restituit cererea de apel, considerând în mod eronat că neajunsurile nu au fost înlăturate.

8. Mai mult decât atât, instanța de apel nu s-a pronunțat asupra cererii privind scutirea de la plata taxei de stat, omițând astfel să examineze un aspect esențial al cauzei. În aceste condiții, fără un temei legal clar și fără a respecta cerințele unei analize judiciare complete, instanța a impus o restricție nejustificată accesului la justiție al apelanților. Decizia de restituire a fost adoptată în ciuda faptului că toate obligațiile legale au fost respectate, iar nicio normă de drept nu impunea o astfel de măsură, ceea ce contravine principiului echității și dreptului la un proces echitabil.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

9. Art. 364 alin. (1) din Codul de procedură civilă:

„Cererea de apel se depune în scris în instanța judecătorească a cărei hotărâre se atacă, cu plata taxei de stat în cazul în care apelul se impune cu taxă, în condițiile legii.”

10. Art. 365 alin. (1), (1¹) și (4) din Codul de procedură civilă:

„În cererea de apel se indică: a) instanța căreia îi este adresat apelul; b) numele sau denumirea, domiciliul sau sediul apelantului, calitatea lui procedurală; c) hotărârea atacată, instanța care a emis-o, completul de judecată, data emiterii; d) motivele de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul; e) probele invocate în susținerea apelului; f) solicitarea apelantului; g) numele și domiciliul martorilor, dacă se cere a fi citați în apel; h) documentele ce se anexează.

Elementele cererii de apel prevăzute la alin. (1) lit. d), e) și h) pot fi incluse într-o cerere de apel suplimentară depusă după data întocmirii hotărârii integrale.

La cererea de apel se anexează dovada de plată a taxei de stat, dacă apelul se impune cu taxă, și/sau a taxei de timbru.”

11. Art. 368 din Codul de procedură civilă :

„Dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art.364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel, în termen de 10 zile de la repartizarea dosarului, dispune printr-o încheiere, fără înștiințarea participanților la proces, să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

Dacă apelantul îndeplinește în termen indicațiile din încheierea judecătorească, apelul se consideră depus la data prezentării inițiale.

Încheierea instanței de apel de a nu se da curs cererii poate fi atacată odată cu fondul.”

12. Articolul 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă:

„Instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art.368 alin.(1).”

13. Art. 85 din Codul de procedură civilă:

„Scutirile de taxa de stat și/sau de taxa de timbru sunt prevăzute în pct.1 al anexei nr.2 la Legea taxei de stat nr.213/2023.

Pentru eliberarea repetată a copiilor (duplicatelor) de pe fiecare document, hotărâre, încheiere, precum și a copiilor de pe alte documente din dosar eliberate de instanța de judecată la

solicitarea părților și a altor persoane participante la proces se percepe o taxă prevăzută de Legea taxei de stat nr.213/2023.

În funcție de situația materială și de probele prezentate în acest sens, persoana fizică sau juridică este scutită de către judecător (de către instanța judecătorească) de plata taxei de stat sau de plata unei părți a ei.”

14. Art. 100 din Codul de procedură civilă:

„Cererea de chemare în judecată și actele de procedură se comunică participanților la proces și persoanelor interesate, contra semnătură, prin intermediul persoanei împuternicite, prin poștă, cu scrisoare recomandată și cu aviz de primire, prin intermediul biroului executorului judecătoresc, la adresa electronică indicată în cererea de chemare în judecată sau înregistrată prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, sau prin alte mijloace care să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui, precum și prin delegație judiciară.”

15. Art. 110 din Codul de procedură civilă:

„Termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.”

16. Art. 111 din Codul de procedură civilă:

„Actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege. În cazul în care nu este stabilit prin lege, termenul de procedură se fixează de către instanța judecătorească.

Termenul de procedură se instituie prin indicarea unei date calendaristice, datei comunicării actului de procedură, a unei perioade sau prin referire la un eveniment viitor și cert că se va produce. În ultimul caz, actul de procedură poate fi efectuat în decursul întregii perioade.

Dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, inclusiv de comunicarea actului de procedură, atunci ziua survenirii evenimentului sau a momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului.”

17. Art. 113 din Codul de procedură civilă:

„Dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.”

18. Art. 56 alin. (3) din Codul de procedură civilă:

„Participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă”.

19. Art. 10 alin. (1) din Codul de procedură civilă:

„Sancțiunile procedurale sunt urmările nefavorabile, stabilite de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural”.

20. Art. 424 alin. (2) din Codul de procedură civilă:

„Curtea Supremă de Justiție examinează recursurile declarate împotriva încheierilor emise de către curțile de apel.”

21. Art. 425 din Codul de procedură civilă:

„Termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.”

22. Art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă:

„Instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.”

23. Art. 22 din Codul civil:

„Se consideră notificare comunicarea unui act juridic sau a unei informații într-un scop juridic.

Notificarea poate fi făcută prin orice mijloace adecvate circumstanțelor dacă legea sau actul juridic nu impune o anumită cerință de formă.

Notificarea produce efecte din momentul când ajunge la destinatar, cu excepția cazului în care aceasta prevede un efect întârziat.

Notificarea se consideră ajunsă la destinatar:

c) în cazul unei notificări transmise prin poștă electronică sau prin alt mijloc de comunicare individuală, când poate fi accesată de către destinatar; sau

Notificarea se consideră că a ajuns la destinatar după îndeplinirea uneia dintre cerințele prevăzute la alin.(4), oricare dintre acestea este îndeplinită mai întâi.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

24. Cu referire la termenul de declarare a recursului, instanța de recurs menționează că copia încheierii din 21 mai 2024 a Curții de Apel Chișinău a fost notificată avocatului Doroftei Roman, la data de 12 iunie 2024, prin intermediul poștei electronice. Prin urmare recursul depus la data de 17 iunie 2024 (f.d. 114-116) este în termen.

25. După cum atestă actele cauzei, la 27 noiembrie 2023, Judecătoria Orhei, sediul central a pronunțat hotărârea, prin care s-a admis cererea de chemare în judecată înaintată de OCN ÎCS ”EXPRESS LEASING & MICROCREDIT” SRL către Bunciuc Natalia și Pavlov Alexandru privind încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată.

26. La 26 decembrie 2023, avocatul Doroftei Roman în interesele apelanților Pavlov Alexandru, Bunciuc Natalia a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriei Orhei, sediul central din 27 noiembrie 2023, solicitând casarea acesteia, cu emiterea unei noi hotărâri de rejudecare a cauzei.

27. Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 23 aprilie 2024, nu s-a dat curs cererii de apel declarate de avocatul Doroftei Roman în interesele apelanților Pavlov Alexandru, Bunciuc Natalia împotriva hotărârii Judecătoriei Orhei (sediul central) din 27 noiembrie 2023, fiindu-i acordat apelanților un termen de 10 zile calendaristice din momentul primirii copiei de pe încheierea în cauză pentru depunerea unei cereri suplimentare de apel, cu indicarea motivelor de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul, prezentarea copiilor de pe cererea de apel suplimentară într-un număr egal cu numărul participanților la proces, precum și prezentarea originalului dovezii de achitare a taxei de stat în mărime de 3308, 63 lei.

28. Instanța de recurs observă că la data de 21 mai 2024, ora 11: 18, avocatul Doroftei Roman acționând în interesele lui Pavlov Alexandru și Bunciuc Natalia a depus la Curtea de Apel Chișinău cererea de apel motivată și cererea privind scutirea de la plata taxei de stat sau amânarea achitării taxei de stat.

29. Prin încheierea din 21 mai 2024 a Curții de Apel Chișinău a fost restituit apelul depus de avocatul Doroftei Roman în interesele lui Pavlov Alexandru și Bunciuc Natalia.

30. La 17 iunie 2024, avocatul Doroftei Roman acționând în interesele lui Alexandru Pavlov și Natalia Bunciuc a declarat recurs împotriva încheierii din 21 mai 2024 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea acesteia și remiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel.

31. Analizând actele cauzei și încheierea contestată, Completul de judecată constată că instanța de apel a emis o soluție conformă prevederilor legale, iar responsabilitatea directă pentru restituirea cererii de apel revine reprezentantului apelanților, avocatului Doroftei Roman. Acesta a depus cererea de apel motivată și cererea privind scutirea sau amânarea plății taxei de stat în afara termenului stabilit prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 23 aprilie 2024.

32. Potrivit actelor cauzei, prin încheierea din 23 aprilie 2024, apelanților li s-a acordat un termen de 10 zile calendaristice din momentul primirii copiei de pe încheiere pentru a depune o cerere suplimentară de apel și pentru a prezenta originalul dovezii de achitare a taxei de stat în valoare de 3.308,63 lei. Copia acestei încheieri a fost transmisă avocatului Doroftei Roman prin poșta electronică, la adresa doroftei.ro08@gmail.com, pe 2 mai 2024, la ora 13:33. Astfel, termenul de 10 zile a început să curgă de la 3 mai 2024 și a expirat pe 14 mai 2024.

33. Cu toate acestea, avocatul Doroftei Roman a depus cererea de apel motivată și cererea privind scutirea sau amânarea plății taxei de stat abia la 21 mai 2024, ceea ce reprezintă o încălcare evidentă a termenului stabilit. Neîndeplinirea cerințelor în termenul prevăzut de lege a condus inevitabil la soluția de restituire dispusă de instanța de apel. Mai mult, avocatul, în calitate de reprezentant al apelanților, avea obligația profesională de a respecta termenul acordat și de a asigura respectarea drepturilor procesuale ale clienților săi. Lipsa unei diligențe corespunzătoare din partea acestuia nu poate constitui un motiv pentru anularea încheierii instanței de apel, care a aplicat în mod just normele legale în vigoare.

34. În aceste condiții, solicitarea de anulare a soluției instanței de apel nu poate fi justificată printr-o pretinsă îngrădire a accesului la justiție, întrucât apelanții, prin avocatul lor, au avut la dispoziție toate mijloacele necesare pentru a respecta obligațiile impuse, însă nu au acționat în termenul prevăzut. Astfel, soluția adoptată de instanța de apel este una corectă și conformă principiilor legale și procesuale.

35. Suplimentar, instanța de recurs subliniază că adresa de poștă electronică doroftei.ro08@gmail.com, utilizată de instanța de apel pentru transmiterea actelor procesuale, este una funcțională și reprezintă un mijloc de comunicare acceptat de avocatul Doroftei Roman. Acest aspect rezultă din faptul că avocatul însuși a indicat în mod constant această adresă de e-mail în toate cererile depuse, alături de adresa sa fizică. Prin urmare, nu poate fi invocată o lipsă de informare sau o imposibilitate de a recepționa actele emise de instanță, iar termenul stabilit pentru îndeplinirea obligațiilor procesuale a început să curgă în mod valabil de la data comunicării prin această metodă.

36. În acest context, instanța de recurs subliniază că prevederile art. 22 alin. (4) lit. c) din Codul civil și art. 100 alin. (1) din Codul de procedură civilă reglementează posibilitatea comunicării actelor judecătorești prin mijloace electronice. Aplicarea acestor dispoziții presupune că metoda utilizată trebuie să asigure atât transmiterea integrală a textului actului judiciar, cât și confirmarea primirii acestuia de către destinatar.

37. Confirmarea expedierii și recepționării documentului de către partea interesată rezultă din extrasul eliberat de operatorul serviciului de poștă electronică. Acest document conține informații esențiale, inclusiv datele de identificare ale adresei electronice a expeditorului și destinatarului, data exactă a transmiterii, ora expedierii, precum și atașamentul care conține actul judecătoresc comunicat. Prin urmare, în cazul în care destinatarul nu contestă recepționarea actului și nu demonstrează vreo deficiență tehnică, comunicarea este considerată valabilă și termenul procesual începe să curgă de la data confirmată de expediere.

38. Ca excepție, dacă a intervenit o eroare tehnică sau actul judiciar nu a fost expedit cu succes prin poșta electronică, extrasul operatorului va reflecta aceste deficiențe. În astfel de situații, expeditorul va primi o notificare separată din partea „Mail Delivery System” sau un mesaj explicit în extras, prin care operatorul de e-mail indică motivele imposibilității transmiterii. În mod uzual, asemenea mesaje informează expeditorul că livrarea e-mailului nu a fost posibilă deoarece adresa destinatarului nu a fost găsită sau nu poate primi e-mailuri.

39. În speța de față, nu există dovezi care să indice o astfel de problemă tehnică, iar avocatul Doroftei Roman nu a negat recepționarea e-mailului. Astfel, instanța de apel a respectat în totalitate procedura legală de comunicare a actelor procesuale, iar calculul termenului procesual s-a efectuat corect, în conformitate cu prevederile legale aplicabile.

40. Referitor la argumentul invocat în recurs, conform căruia instanța de apel nu s-a pronunțat asupra cererii privind scutirea de la plata taxei de stat, instanța de recurs consideră această susținere lipsită de temei juridic. Cererea de scutire a fost depusă în afara termenului stabilit de instanță, ceea ce a condus la imposibilitatea examinării acesteia.

41. Potrivit încheierii din 23 aprilie 2024, apelantului i s-a acordat un termen de 10 zile pentru înlăturarea neajunsurilor, inclusiv pentru depunerea cererii de scutire de la plata taxei de stat, dacă se considera justificată. Avocatul Doroftei Roman, în calitate de reprezentant al apelantului, avea obligația de a respecta acest termen și de a întreprinde măsurile necesare pentru protejarea drepturilor clientului său. Cu toate acestea, cererea de scutire a fost depusă abia la 21 mai 2024, adică după expirarea termenului acordat, ceea ce constituie o încălcare evidentă a normelor procedurale.

42. În această situație, instanța de apel nu putea examina cererea formulată tardiv, întrucât normele de procedură civilă impun respectarea termenelor stabilite de instanță, iar nerespectarea acestora atrage consecințele corespunzătoare. Mai mult, jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului subliniază că părțile și reprezentanții lor legali trebuie să acționeze cu diligență pentru a-și proteja drepturile procesuale, iar ignorarea obligațiilor procedurale nu poate fi imputată instanței de judecată.

43. Prin urmare, argumentul potrivit căruia instanța de apel nu s-a pronunțat asupra cererii de scutire este nefondat, deoarece culpa revine exclusiv avocatului Doroftei Roman, care nu a depus cererea în termenul legal. Astfel, instanța de recurs confirmă corectitudinea soluției instanței de apel și constată că recursul nu este întemeiat.

44. Instanța de recurs subliniază că, în conformitate cu prevederile art. 61 din Codul de procedură civilă, părțile sunt obligate să își exercite drepturile procedurale cu bună-credință. De asemenea, instanța de judecată are obligația de a preveni și sancționa orice abuz al acestor drepturi, în special atunci când acesta urmărește tergiversarea procesului sau inducerea instanței în eroare. În cazul neîndeplinirii sau îndeplinirii defectuoase a unui act de procedură, precum și în situația exercitării abuzive a unui drept procedural, legea prevede aplicarea sancțiunilor procedurale conform art. 10 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă.

45. În lumina acestor considerente, instanța de recurs confirmă poziția instanței de apel, constatând că apelantul nu a respectat în termen indicațiile stabilite prin încheierea din 23 aprilie 2024. Prin urmare, argumentele invocate de avocatul Doroftei Roman în recurs sunt apreciate ca neîntemeiate și pur declarative, întrucât contrazic înscrisurile existente în dosar

46. Instanța de recurs consideră necesar să menționeze că apelantul avea obligația de a lua toate măsurile necesare pentru protejarea drepturilor sale de acces la instanță, conform principiilor consacrate în jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, inclusiv în cauza Van Harn versus Germany (nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007). Ignorarea acestor obligații de către apelant nu poate fi imputată instanței, iar lipsa diligenței procesuale nu poate constitui un motiv pentru anularea încheierii instanței de apel.

47. Având în vedere toate aceste aspecte și constatând că încheierea instanței de apel este întemeiată și conformă prevederilor legale, instanța de recurs ajunge la concluzia că recursul este neîntemeiat. Prin urmare, recursul urmează a fi respins, iar încheierea din 21 mai 2024 a Curții de Apel Chișinău va fi menținută.

48. Ținând cont de cele expuse supra și în temeiul art. 424 alin. (2), 427 lit. a) și 428 din Codul de procedură civilă,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Respinge recursul declarat de avocatul Doroftei Roman în interesele lui Alexandru Pavlov și Natalia Bunciuc.

Menține încheierea din 21 mai 2024 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de OCN ÎCS "EXPRESS LEASING & MICROCREDIT" SRL către Natalia Bunciuc și Alexandru Pavlov privind încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Ion Malanciuc

Diana Stănilă